

4. DEŇ SVÄTÝ JUR - PEZINOK - MODRA

Počiatkový bod: Svätý Jur, Krajinská ul.
Cieľový bod: Modra, Štúrova ul.
Vzdialenosť: 22,2 km (12 km po neznačenej trase)
Doba: 6:45 h
Čístenosť terénu: stúpanie 217 m, klesanie 183 m

Svätý Jur je malebné vinohradnícke mestočko na úpätí Malých Karpát so zachovanými vinohradníckymi domami s veľkými drevenými bránami, námestím, pozostatkami mestských protitureckých hradieb a hodnotnými pamiatkami. Gotický kostol sv. Juraja z 13. st. je známy svojím oltárom z bieleho pieskovca a príslušnou drevenou zvonnicou z roku 1400. Neďaleko je kostol sv. Trojice s piaristickým kláštrom, kde sa môžete občerstviť vo vinotéke vinárstva Bognár. Vidieť tu môžete aj budovu 1. kónskej železnice v Uhorsku z 19. storočia i Ambrusterovu kúriu - meštiansky renesančný dom rodiny právnika Samuela Ambrustera, autora náboženskej knihy o smrti a večnom živote. Trochu ďalej od centra zaujme mariánske pútnické miesto - Kaplnka nanebovzatia Panny Márie, nazývaná aj Pustý kostolík. Odtiaľto je to už len kúsok do prírodnej rezervácie Šúr. Preslávené vinárske mesto Pezínok si dodnes zachovalo historické centrum s typickými meštianskymi domami, zaujímavými kúriami, sakrálnymi pamiatkami a zvyškami pôvodných hradieb. Jednou z nových obnovených pamiatok je Pezinský zámok - kedysi stredoveký vodný hrad. V jeho priestoroch spoznáte miestne dejiny, v podzemí môžete lepšie pochopiť, ako vyzeral v minulosti "rok vinára". Navštíviť sa oplatí aj Malokarpatské múzeum, ktoré sa špecializuje na vinohradníctvo, vinárstvo a kultúru pitia vína v tomto regióne. Zaujme aj najväčšia zbierka vinohradníckych lisov v Európe či netradičné zážitkové degustačné programy.

 Vinárstvo Bognár, Svätý Jur
www.vinobognar.sk

Renesančný Vinohradnícky Dom, Svätý Jur
www.vinohradnickydom.sk

Koníček restaurant, Pezínok
www.konicek.sk

Zámocké vinárstvo, Pezínok
www.zamockevinarstvo.sk

 Horareň Biely kríž
<http://www.horarenbielykriz.sk>

Dubodom (na strome), Svätý Jur
rezervacie@dubodom.sk

Hotel vinársky dom v Pezinku
www.vinarskydom.sk

Penzión pod kláštrom, Pezínok
www.penzionpezinok.sk

Penzión Rustica-Garni
www.penzionrustica.sk

Zo Svätého Jura do Pezínka vedie značená turistická trasa len po hrebeni Malých Karpát. Kratšiu cestu (12 km) cez vinohrady a Grinavu však nájdete s pomocou našej mapovej aplikácie.

Po prehliadke mesta Pezínok sa na ďalšiu cestu vydáme z Holubyho ulice, odkiaľ vás červená turistická značka povedie mestom cez Rozáľku a Zumberg k vodnej nádrži Kučšidorf. V lese sa potom červená značka spojí so žltou, a prídete k rekreačnému zariadeniu Široké. Odtiaľ je nutné pokračovať po žltej turistickí značke k rázcestníku „Pod smrčím vrchom“ a odtiaľ zídete po asfaltovej ceste a zelenej značke až do mesta Modra.

Zo Svätého Jura do Pezínka je možnosť odviezť sa autobusom z Krajinskej ulice alebo vlakom z blízkej železničnej stanice.

5. DEŇ MODRA - DOĽANY

Počiatkový bod: Modra, Štúrova ul.
Cieľový bod: Dolany
Vzdialenosť: 21,2 km
Doba: 6:52 h
Čístenosť terénu: stúpanie 661 m, klesanie 603 m

Známe vinárske mestočko Modra zasadené do krásneho prostredia je bohaté svojou keramikárskou a huncokárskou tradíciou. Známe je aj ako posledné miesto pôsobenia Ludovíta Štúra. Okrem mnohých významných sakrálnych pamiatok je neprehliadnuteľnou dominantou aj bašta, prezývaná aj „červená veža“, kde je dnes zriadená Galéria Ignáca Bizmayera. Jeho keramikársky kumšt za zapísal do dejín tohto krehkého remesla a tvorbu jeho následníkov môžete obdivovať počas rôznych sezónnych podujatí. Modra je tiež domovom preslávenej tradičnej modranskej majoliky. Zámčisko je malebné miesto nad Modrou v blízkosti letoviska Harmónia. Okrem výhľadu na Modru, Pezínok a Podunajskú Pahorkatinu má historickú a archeologickú hodnotu. Priestor hradiska bol využívaný už okolo roku 700 pred Kristom (v čase najväčšieho rozkvetu smolenického hradiska Molpír), jeho pozostatky možno vidieť aj dnes v podobe dobre viditeľných obranných valov. Po krátkej prestávke vo výchýrenom rekreačnom stredisku Piesok so známou Zochovou chatou, dnes obnoveným moderným wellness hotelom, nás ďalšia cesta privedie na hrad Červený Kameň. Je to jedna z najimpozantnejších zastávok našej trasy. Dobové listiny prezrádzajú, že kamenný hrad tu stál už v 13. storočí. Neskôr ho preslávil šľachtický rody Fugerovcov a Pálfičovcov. Hodnotná muzeálna expozícia, rozsiahle pivnice a mnohé atrakcie ponúkajú skutočný zážitok. Poslednú zastávku našej cesty - obec Dolany (Ompítal) so svojou pútnickou tradíciou preslávil aj tu pôsobiaci národný buditeľ Juraj Fándly a Juraj Palkovič.

 Hotel Sebastian u Hoffera, Modra
www.hotelsebastian.sk

Restaurant Mlyn 108, Modra
www.mlyn108.sk

Reštaurácia STARÝ DOM, Modra
www.restauraciastarydom.sk

Furmanská krčma, Modra
www.hotelzochovachata.sk

Pizzeria Dedinka, Častá
www.pizzerka.sk

 Hotel Majolika, Modra
www.hotelmajolika.com

Penzión Club M.K.M., Modra
www.clubmkm.sk

Penzión Harmónia
www.penzionharmonia.com

Penzión Emma, Častá
www.penzionema.sk

Cestu začneme v Modre na Štúrovej ulici najprv tou istou trasou ako v predošlý deň a to po asfaltke a zelenej značke na miesto nazývané Pod smrčím vrchom a odtiaľ po žltej značke k turistickému smerovníku Široké.

Ďalej po červenej značke v smere Modra - Piesok. Po krátkom pochode prídeme k skalnému útvaru Traja jazdci a po chvíli na Veľkú homolu s novou rozhľadňou, na ktorú sa oplatí vyliezť. Následne už prichádzame do oblasti Modra - Piesok, kde je možnosť občerstviť sa vo Furmanskej krčme alebo Zochovej chate.

Odtiaľto pokračujeme po žltej značke ku chate UK, ďalej po modrej značke do obce Horná Pila. Zelená značka nás privedie k hradu Červený Kameň. Odtiaľ pôjdeme ďalej popri Pohrebnej kaplnke Pálfičovcov po zelenej turistickí značke až do Častianskej doliny, odtiaľ sa dostaneme po žltej značke do Častej, na Hlavnú ulicu. Z Častej do Dolian nevedie priamo turistická značka, vedie tam chodník cez vinohrady. V Častej treba prejsť po Cintorínskej ulici, potom cestou pre jedno vozidlo pomedzi vinohrady, a táto cesta prídete na ulicu v Dolanoch a skončí na autobusovej zastávke pri Hasičskej zbrojnici.

Európska kultúrna cesta sv. Cyrila a Metoda

Putovanie bratislavským krajom

KULTÚRNA CESTA SV. CYRILA A METODA

Putovanie po Kultúrnej ceste sv. Cyrila a Metoda nám pripomína bohatú minulosť. Dôležitú etapu histórie našich slovanských národov predstavuje obdobie Veľkomoravskej ríše (9.st. n.l.), ktorá je spätá s pôsobením slovanských vierozvestcov sv. Cyrila (Konštantína) a sv. Metoda. Tí vytvorili pre Slovanov písmo hlaholiku, literárny a liturgický jazyk, preložili bohoslužobné knihy a Písmo sväté. Tak lepšie sprostredkovali našim predkom kresťanskú vieru v reči im zrozumiteľnej, a tiež sa postarali o výchovu svojich žiakov. Ich prínos je možné vidieť v troch základných oblastiach, ktorým môžeme naprieč históriou prisúdiť priamy či nepriamy vplyv ich pôsobenia na našom území: mocensko-polický význam obdobia Veľkej Moravy a jeho vplyvu na národno-oslobodzovací proces, šírenia kresťanstva a jeho úlohy v kultúrnej tradícii národa ako aj vývoj jazyka od čias jeho prvotnej kodifikácie sv. Cyrilom do jeho dnešnej podoby.

Cesta sv. Cyrila a Metoda sa začala budovať pred niekoľkými rokmi a mala by raz spojiť Solún s územím Veľkej Moravy, najmä s jej tromi najvýznamnejšími centrami - Bratislavou, Nitrou a Velehradom. Na území Bratislavského kraja vedie trasa cez dôležité sídla Veľkomoravskej ríše, ako je hrad Devín, Bratislavský hrad, hradisko v Svätom Jure, ale aj iné významné historické miesta. Vedie starými pútnickými cestami do Marianky, Dolian a prechádza mestami, v ktorých sú zaujímavé pamiatky, múzeá, hrady.

PLÁNOVANIE TRASY

Celú trasu Kultúrnej cesty sv. Cyrila a Metoda v Bratislavskom kraji sme rozdelili na 5 častí, ktoré odpovedajú 5 dňom putovania. Vy si môžete naplánovať cestu podľa toho, akú vzdialenosť chcete za deň prejsť a koľko času chcete venovať návšteve jednotlivých kostolov, pamiatok, múzeí, či si odpočinúť pri ochutnávke malokarpatských vín. Ved' celá trasa prechádza po najstaršej a najznámejšej slovenskej vínnej ceste.

ZNAČENIE TRASY

Cesta je dobre značená turistickými značkami Klubu slovenských turistov, na rázcestiach sa nachádzajú turistické smerovníky, na ktorých je uvedený cieľ a približný čas trvania cesty. Je tu tiež vyznačené logo Kultúrnej cesty sv. Cyrila a Metoda (obr. nižšie). Trasa je značená obojsmerne. Je dobré mať so sebou turistickú mapu Malých Karpát, podľa ktorej sa lepšie zorientujete v danej oblasti, alebo si stiahnite našu tematickú stornymapu a budete mať k dispozícii offline alebo online celú trasu aj s mnohými užitočnými informáciami vo forme mobilnej aplikácie. (QR kód na stiahnutie). Prevádzky (ubytovanie, stravovanie) uvedené v tomto letáky budú označené okrúhlu nálepkou (obr. nižšie)

PRED CESTOU

Kultúrna cesta svätého Cyrila a Metoda prechádza pohorím Malé Karpaty, ktoré je chránenou krajinnou oblasťou, kde nie je dovolené ťhať rastlinstvo, rúbať alebo osekávať stromy, zakladať ohne mimo vyznačených miest (besiedky s ohniskom). Na trase sa nenachádzajú táborská a auto kempy, k dispozícii je však pomerne veľa možností ubytovania, z ktorých niektoré uvádzame ďalej.

Prechod po trase z turistického hľadiska nie je náročný, nejde o prudké stúpanie, či klesanie v teréne, ani o veľké výškové rozdiely. Najnižší bod na trase dlhý takmer 81 km je Krajinská ulica v Svätom Jure (cca 140 m n.m.), a najvyšší bod je Veľká homola (709 m n.m.). Stúpanie na celej trase číni 1853 m, klesanie 1759 m.

Zvoľte si na každý deň dĺžku trasy podľa vašich schopností, a voľte počasie primerané oblečenie. Cesta často vedie cez les, preto sa vyhýbajte najmä búrkam a veľmi silnému vetru, kedy vás môže ohroziť pád suchého stromu. V letných mesiacoch býva v Malých Karpatoch veľmi horúco, teploty sa môžu vyšplhať cez 30° C. Nie všade po ceste je možné sa napiť alebo si kúpiť niečo na občerstvenie, preto si vezmite so sebou dostatočnú zásobu

1. DEŇ

DEVÍN - BRATISLAVA

Počiatkový bod: Devín - hrad
Cieľový bod: Bratislava, Stará vinárska (zastávka trolejbusu 203)
Vzdialenosť: 13,1 km
Doba: 4:23 h
Čístenosť terénu: stúpanie 487 m, klesanie 403 m

Devín je jedinečným, symbolickým miestom medzi historickými pamiatkami Slovenska. Nález z veľkomoravského obdobia potvrdzuje jeho kultúrno-duchovný, ako aj politicko-strategický význam. Preto je aj východiskovým bodom na našej trase. Do histórie vás vtiahnu nielen ruiny stredovekého hradu, ale najmä pozostatky veľkomoravského kostola z druhej polovice 9. st., čo radí jeho vznik do obdobia vlády kniežata Rastislava. Sakrálna stavba tu existovala asi 60 rokov. Pri pohľade z hradu vás očarí nádherný pohľad na sútok Dunaja a Moravy, tu môžete navštíviť Bránu slobody, pamätník obetiam totalitných režimov, situovaný na mieste bývalej Železnej opony.

V malebnej obci Devín neobídte Kostol sv. Kríža z 13. st., ktorý prešiel viacerými architektonickými úpravami a predstavuje zaujímavú kombináciu gotického a barokového slohu. V jeho okolí bolo odkryté rozsiahle pohrebisko z čias Veľkej Moravy. Nález náhrobného kameňa s bohatou symbolikou viedol k domnienkam, že práve tu je pochovaný sv. Metod. Archeologické nálezisko Sandberg pri Devínskej Novej Vsi je dostupné peši z Devína po modrej turistickej značke, príp. autobusom č. 29 na zastávku „Pri Sandbergu“ a odtiaľ Prímoravskou a Slovineckou ulicou až k samotnému Sandbergu.

Devín sa preslávil aj výrobou ribezľového vína a v rámci občerstvenia sa oplatí navštíviť niektorú z vech miestnych vinárov.

 Reštaurácia Valentian
www.valentian.sk

Devínska viecha sv. Urbana
www.devinsky-ribezlak.sk

Cafe Ahoy
www.facebook.com/cafeahoy/

Cafe Eden
www.facebook.com/pages/Cafe-Eden-Bratislava-Dev%C3%ADn/306336566132017

 Reštaurácia a penzión U Srnčika
www.usrnicka.sk

Trasa ide spod Devínskeho hradu (Muránska ulica) po červenej a zároveň žltej značke na miesto zvané "Úzky les", potom po žltej na "Dúbravskú hlavicu". Ak nechcete v tejto časti obísť vrch Devínska Kobyla, choďte stále po červenej značke. Odmenou vám budú pekné výhľady na krajinu. Vrch Devínska Kobyla je národnou prírodnou rezerváciou, nachádza sa tu mnoho jedinečných chránených a ohrozených druhov rastlín a živočíchov, sú tu významné geologické a paleontologické lokality.

Pokračujte z Devínskej Kobylky ďalej lesom, stále po červenej značke. Prejdete nadjazdom v Karlovej Vsi, ďalej popri ZOO a študentských internátoch, popri cintoríne v Slávičom údolí, prejdete kolmo cez Mlynskú dolinu, až na kopec, na konečnú zastávku trolejbusov č.203 v Bratislave, kde sa stretáva Drotárska cesta so Starou vinárskou, Búdkovou a Mudroňovou ulicou.

Devín je s centrom Bratislavy prepojený autobusom MHD č. 29. Môžete použiť zastávku pri Novom SND (blízko autobusovej stanice), alebo na autobusovom nástupišti pod Mostom SNP (blízko Katedrály sv. Martina). V Devíne nastúpíte na zastávke Štrbská - hrad Devín.

2. DEŇ

BRATISLAVA - MARIANKA

Počiatkový bod: Bratislava, Stará vinárska (zastávka trolejbusov č.203)
Cieľový bod: Marianka, Námestie 4. apríla
Vzdialenosť: 18,7 (z toho 4,9 km cez mesto)
Doba: 6 h
Čístenosť terénu: stúpanie 521 m, klesanie 530 m

Ústredným miestom našej trasy cez mesto je Bratislavský hrad. Už v 9. st. tu existovalo opevnené slovanské hradisko s trojlobovou bazilikou. Hradný kopec bol významným cirkevným a administratívnym centrom. Replika zvyškov Veľkomoravskej baziliky na hornej východnej terase areálu znázorňuje románsku sakrálnu stavbu, asi z konca 9. st., ktorá patrila podľa rozmerov k najväčším doposiaľ známym veľkomoravským kostolom.

Ďalšou zastávkou cestou z hradu je Dóm sv. Martina. Jeho slávnu históriu podčiarkuje fakt, že tu v rokoch 1563 - 1830 korunovali 11 uhorských panovníkov (medzi nimi i Máriu Teréziu) a 7 kráľovských manželiek.

Okolie katedrály, najmä Kapitulská ulica si vás získa silným geniom loci. Patrí totiž k najstarším v Bratislave, veď jej osídlenie je doložené archeologickými objavmi z mladšej doby kamennej a z obdobia Keltov. Oddávna bola táto tajuplná ulica sídlom kapituly a cirkevných škôl.

V meste je možnosť navštíviť množstvo historických a sakrálnych pamiatok, naplánujte si ich podľa dĺžky času, ktorý tu chcete stráviť. Rovnako je na výber široké spektrum možností ubytovania a gastronómie všetkých kategórií. Tu je niekoľko tipov popri trase:

 Reštaurácia Hradná hviezda
www.hradnahviezda.sk

Fabrika The Beer Pub
www.fabrikapub.sk

Krčma Funus
[https://www.facebook.com/pages/category/Pub/FUNUS-28272940115/](https://www.facebook.com/pages/category/Pub/FUNUS-28272940115)

Ako doma
www.akodoma.eu

ZEPPELIN CAFE
www.zepppelincafe.sk

 Dream Hostel Bratislava
www.dream-hostels.com

Hostel Brickyard
www.hostelbrickyard.com

Centrum Salvator
www.centrumsalvator.sk

Freddie next to Merkury Hostel
www.freddie.sk

Penzion Angelika
www.hotelangelika.eu

Domček na strome Kačín a Dlhé lúky
www.ba-lesy.sk

Z konečnej zastávky trolejbusov č. 203 (Búdkova), kde sa končí turistická značka, prejdeme po Mudroňovej ulici až k Bratislavskému hradu, odtiaľ po ulici Vodný vrch k Žigmundovej bráne, po Zámokých schodoch a popod Most SNP k Dómu sv. Martina. Prejdeme Kapitulskou, Prepoštskou a Michalskou ulicou popod Michalskú bránu a pokračujeme cez Hurbanovo námestie, Suché Mýto, Hodžovo námestie, Štefánikovu ulicou až na Puškinovu ulicu, kde je Kostol sv. Cyrila a Metoda. Ďalej pokračujeme Hlbokou cestou na Kalváriu a potom Nekrasovú ulicou k Horárni Horský park. Tu sa už začína značená trasa - po červenej značke cez Horský park, okolo Patrónskeho pivovaru, až na miesto s názvom "Pri Červenom moste". Odtiaľ prejdete po žltej značke k Červenému mostu. Ďalej sa pokračuje po červenej značke popri Partizánskej lúke smerom na Klanec, Kačín, až do Marianky, na Námestie 4. apríla. Odbočkou z námestia sa po modrej značke dostaneme k Bazilike Narodenia Panny Márie, k Svätej studni a na Kalváriu.

3. DEŇ

MARIANKA - SVÄTÝ JUR

Počiatkový bod: Marianka, Nám. 4. apríla
Cieľový bod: Svätý Jur, Krajinská ul.
Vzdialenosť: 18,1 km
Doba: 5:48 h
Čístenosť terénu: stúpanie 525 m, klesanie 614 m

Marianka je do pútnickej mapy zapísaná veľkým písmom, keďže je považovaná za najstaršie pútnické miesto na Slovensku, dokonca aj v niekdajšom Uhorsku. Miestna legenda hovorí o zbojníkovi, ktorý našiel sošku a pod ňou prameň, ktorý tu vyvierá a má údajne zázračnú moc uzdravovať. Milostivá socha je vystavená na hlavnom oltári Baziliky Narodenia Panny Márie z roku 1377. Nájdete tu aj Kaplnku sv. Anny, Kaplnku sv. Studne, Kaplnku sv. Floriána, šesť mariánskych kaplniek z 18. st., Lurdskú jaskyňu s množstvom ďakovných odkazov vytesaných do kamenných platní. Kalváriu tvorí 14 kaplniek krížovej cesty zdobených päťdesiatku sóch v životnej veľkosti.

Bohatstvom Marianky sú aj technické pamiatky. Stojí tu Stará ľadovňa, kde sa uskladňoval v zime vyrábaný ľad z rybníkov v Máste a Stupave i zvyšky Váhovrie v blízkosti významného kameňolomu, kde sa ťažila bridlica, ktorá sa v celom Uhorsku používala aj na výrobu školských tabuliek na písanie. Velatické hradisko nad obcou je datované do obdobia 1200 - 1000 rokov pred Kristom.

V závere trasy na svahoch Malých Karpát nad Svätým Jurom neobídite pozostatky veľkomoravského hradiska Neštich. Vzniklo v 30. rokoch 9. st. a rozprestiera sa na ploche 3,2 ha. V lesnom poraste ho ľahko identifikujete vďaka mohutným, výborne zachovaným valom a priekopám akropoly a dvoch mladších predhradí. Nálezy avarského a slovanského osídlenia dokladujú jeho významné postavenie v regióne. Malokarpatské múzeum tu realizuje priebežný archeologický výskum.

 Pútnický mlyn, reštaurácia, penzión
www.putnickymlyn.sk

 Pútnický Dom v Marianke
www.marianka.org

Hostinec a penzión U zeleného stromu
www.hostinecuzelenehostromu.sk

Hotel Andromeda - Wellness
www.andromeda-wellness.sk

Dnešnú túru začneme v Marianke na Námestí 4. apríla, vyjdeme po červenej značke na kopec "Kľčovnice", odtiaľ po žltej značke smerom na Biely Kríž, a ďalej po žltej až do "Svätého Jura, Neštich". Keďže sa jedná o starú pútnickú cestu zo Svätého Jura do Marianky, po ceste vidíme rôzne zastavenia, Božie muky, kríže, podľa ktorých majú pomenovanie aj niektoré miesta: Biely kríž, Červený kríž, Modrý kríž a Matulov kríž. Na Bielom kríži je možnosť občerstvenia v horárni, ktorá nesie názov miesta, a tiež v neďalekej chate.

Keď sa priblížime k Svätému Juru, prejdeme okolo zrúcaniny hradu Biely kameň, sídla svätajurských grófov v 13.-17. storočí. Zideme do hornej časti Svätého Jura zvanej Neštich. Odtiaľ odporúčame urobiť odbočku po modrej značke na slovanské hradisko, ktoré je od Neštichu vzdialené cca 1,8 km. Následne sa vrátíme a pokračujeme Podhradím a Prostrednou ulicou do centra mesta Svätý Jur.